

PARTER

Sökande

EcoDC Östersund AB, 559377-6221
Slaggvarpsvägen 21
791 77 Falun

Ombud: Advokat Emma Lund
Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB
Olof Palmes gata 23
111 22 Stockholm

Ombud: Biträdande jurist Victoria Viklund
c/o Fröberg & Lundholm Advokatbyrå AB
Olof Palmes gata 23
111 22 Stockholm

Sakägare

1. Dikesföretag Torvalla by 310,
2. SVEN Gunnar Ekström, 19381031-8216
Torvalla By 286
831 92 Östersund
3. Jämtkraft Aktiebolag, 556001-6064
Box 394
831 25 Östersund
4. Klas PETTER Stugvard, 19660107-8253
Torvalla By 245
831 92 Östersund
5. LEIF Göran Thorsson, 19670329-8254
Storgatan 1 B Lgh 1201
903 20 Umeå
6. MONA Marianne Thorsson, 19720831-8225
Torvalla By 250
831 92 Östersund

Avgörandet är elektroniskt undertecknat

Dok.Id 493959

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–11:00 13:00–15:00

7. CLAES Sven Wiberg, 19610712-8214
Galoppstigen 4 A
831 39 Östersund

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken till uppförande och drift av datacenter med reservkraftaggregat, Massaveden 4, Östersunds kommun

Anl id: 76562
Koordinater: 7003759, 488164
Avrinningsområde: Indalsälven 40

DOMSLUT

Tillstånd

Mark och miljödomstolen, som slutför miljöbedömningen och godkänner miljökonsekvensbeskrivningen, lämnar EcoDC Östersund AB tillstånd enligt 9 kap. och 11 kap. miljöbalken till att inom fastigheten Massaveden 4, Östersunds kommun bedriva verksamhet innefattande:

- a) anlägga och driva datacenter med tillhörande reservkraftsanläggningar (förbränningsanläggningar) med en total installerad tillförd effekt om högst 350 MW, samt
- b) bortleda grundvatten vid schaktarbeten under anläggningsskedet.

Villkor

Allmänt

1. Om inte annat följer av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i målet.

Anläggningsfasen

Utsläpp till vatten

2. Länshållningsvatten och övrigt byggvatten ska passera genom sedimentationsanläggning, eller annan anläggning med motsvarande reningseffekt, innan det släpps till recipient.

Buller

3. Buller från anläggningsarbeten ska vid bostäder begränsas i enlighet med Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) om buller från byggplatser. Särskilt bullrande anläggningsarbeten, såsom t. ex. pålning, ska ske vardagar kl. 07.00-19.00.

Damning och nedskräpning mm

4. Om för omgivningen besvärande damning eller nedskräpning uppstår ska bolaget vidta effektiva motåtgärder.

Kemikalier och avfall

5. Kemikalier, petroleumprodukter och farligt avfall ska vara märkta samt förvaras i täta behållare på tät, invallad yta, som är skyddad från nederbörd.

Fordonsbränsle ska förvaras invallade eller i dubbelmantlade cisterner. Cisternerna ska förses med påkörningsskydd.

Tankning, reparation och parkering av arbetsfordon och maskiner får endast ske på yta som är särskilt iordningställd för att förhindra spridning av oljespill. Alternativt ska ett skydd för uppsamling av spill vara ordnat under parkerade enskilda arbetsfordon eller maskiner samt vid reparation av dessa.

Utrustning för sanering av spill ska finnas lätt tillgänglig vid bedrivande av verksamhet.

Kontroll

6. Ett kontrollprogram ska finnas för anläggningsskedet. I kontrollprogrammet ska anges mätmetoder, mätfrekvens och utvärderingsmetoder. Kontrollprogrammet ska tas fram i samråd med tillsynsmyndigheten och ges in till tillsynsmyndigheten senast en (1) månad innan verksamheten som avses i detta tillstånd påbörjas. Kontrollprogrammet ska hållas aktuellt och får efter samråd med tillsynsmyndigheten justeras allteftersom verksamheten fortskrider.

Driftfasen

Buller

7. Bullerbidraget från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än
- 50 dB(A) Helgfri måndag-fredag kl. 06.00-18.00
40 dB(A) Nattetid kl. 22.00-06.00
45 dB(A) Övrig tid
- Den momentana ljudnivån nattetid (kl. 22.00-06.00) får utomhus vid bostäder maximalt uppgå till 55 dB(A).

Funktionskontroller av reservkraftaggregaten får endast ske helgfria vardagar mellan 08.00 och 17.00.

Bullerbegränsningarna ovan gäller inte när reservkraftaggregaten körs på grund av nöddrift.

Angivna värden kan kontrolleras genom närfältsmätning med beräkning eller genom immisionsmätning. Kontroll ska ske så snart det skett en förändring av verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndighetens annars finner det påkallat.

Kemiska produkter och avfall

8. Hantering av avfall och kemikalier som uppkommer i driften ska ske på ett sådant sätt att spill och läckage till dag- och spillvattennät och till omgivningen i övrigt förebyggs. Spill och läckage ska omgående samlas upp och tas omhand.

Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras i dubbelmantlade behållare med överfyllnadsskydd eller inom förvaringsplatser försedda med väderskyddad invallning som rymmer minst hälften av den totala volymen som förvaras inom invallningen, dock minst den största behållarens volym plus tio procent av övriga behållares volym. Invallningen ska vara utformad med tätt underlag samt vara konstruerade så att risk för påkörning minimeras.

Bränsleledningar ska utföras dubbelmantlade och ha läckageindikering.

Dagvattenhantering

9. Dagvatten från hårdgjorda ytor ska samlas upp i fördröjningsdammar, och ska vid behov renas, innan utsläpp till recipient sker. Systemlösningar för omhändertagande av dagvatten som riskerar att förorenas av olja ska utformas med tät botten samt förses med oljeavskiljande anordning och möjlighet att stänga utlopp. Utformningen av dagvattenhanteringen ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten

Kontroll

10. Ett förslag till kontrollprogram, i vilket det beskrivs hur kontroll av verksamheten ska ske, såsom utsläppskontroll med angivande av mätmetod, frekvens och utvärderingsmetod ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast tre månader före igångsättning av anläggningen. Kontrollprogrammet för driftskedet ska bland annat innehålla en redogörelse av underhåll av dagvattensystemet i syfte att upprätthålla dess funktion även under vintertid samt kontroller av utsläpp till luft och vatten med avseende på mätparametrar, mätmetod och mätfrekvens. Kontrollprogrammet för

driftskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan anläggningen tas i drift.

Resurshushållning

11 Bolaget ska senast fyra (4) år efter det att verksamheten tagits i drift, och därefter vart fjärde år, tillsammans med miljörapporten ge in en energi- och resurshushållningsplan till tillsynsmyndigheten. I planen ska redovisas planerade energi- och resurshushållningsåtgärder, arbete med bränsleval och effektivisering av energi- och resursanvändningen samt resultatet av genomförda åtgärder.

Bolaget ska redovisa de åtgärder som är tekniskt möjliga att genomföra, åtgärdernas effekter och kostnader samt de åtgärder bolaget avser att vidta och motivering till varför övriga redovisade åtgärder inte är rimliga.

Verksamhetens upphörande

12 När verksamheten helt eller delvis upphör ska detta i god tid anmälas till tillsynsmyndigheten. Senast sex (6) månader innan verksamheten avslutas ska en anmälan med förslag till åtgärder för återställning av platsen lämnas till tillsynsmyndigheten.

Verksamhetsutövaren ska även anmäla avslutande av del av verksamheten till tillsynsmyndigheten.

Bemyndiganden

Tillsynsmyndigheten bemyndigas att enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken besluta om avsteg från Naturvårdsverkets allmänna råd (NFS 2004:15) om buller från byggplatser (villkor 3) samt om rimliga energieffektiviserande åtgärder framtagna inom ramen för energi- och resurshushållningsplanen (villkor 6).

Igångsättningstid

Tiden för igångsättning av den miljöfarliga verksamheten bestäms till sju (7) år räknat från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft.

Arbets tid

Arbetena för vattenverksamhet som ansökan avser ska vara utförd senast sju (7) år från det att tillståndet vinner laga kraft.

Oförutsedd skada med anledning av vattenverksamhet

Anspråk på ersättning med anledning av oförutsedda skador av vattenverksamheten fastställs till fem (5) år från arbetstidens utgång.

Verkställighetsförordnande

Tillståndet för verksamheten får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft.

Prövningsavgift

Prövningsavgiften enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken fastställs till 16 360 kr. Avgiften är betald.

Rättegångskostnader

Mark- och miljödomstolen förpliktar EcoDC Östersund AB att utge ersättning för rättegångskostnader till Länsstyrelsen Jämtlands län med 11 200 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.

YRKANDEN

EcoDC Östersund AB (nedan ”EcoDC” eller ”bolaget”) yrkar att mark- och miljödomstolen ska meddela bolaget tillstånd enligt miljöbalken till:

1. anläggande och drift av datacenter med tillhörande reservkraftsanläggningar (förbränningsanläggningar) med en total installerad tillförd effekt om högst 350 MW, samt
2. bortledande av grundvatten vid schaktarbeten under anläggningsskedet,

allt inom fastigheten Massaveden 4 i Östersunds kommun och på det sätt som anges i den tekniska beskrivningen samt i enlighet med ansökningshandlingarna i övrigt.

Bolaget yrkar vidare att mark- och miljödomstolen ska förordna:

- a. att tiden för igångsättning av verksamheten bestäms till sju (7) år från det att tillståndsdomen har vunnit laga kraft
- b. att arbetstiden för vattenverksamheten bestämts till sju (7) år från det att tillståndsdomen har vunnit laga kraft
- c. att tiden för anmälan om oförutsedd skada till följd av vattenverksamheten bestäms till fem (5) år räknat från arbetstidens utgång
- d. att tillståndet får tas i anspråk även om domen inte har vunnit laga kraft (verkställighetsförordnande)
- e. att prövningsavgiften för vattenverksamheten fastställs till 16 360 kronor enligt förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken
- f. att slutliga villkor för verksamheten föreskrivs i enlighet med de förslag som redovisas nedan; samt
- g. att den vid ansökan fogade miljökonsekvensbeskrivningen (MKB:n) godkänns

BAKGRUND

Lokaliseringen i Östersund innebär integration med ett stabilt och pålitligt elnät med historiskt få avbrott. Den innebär även tillgång till förnyelsebara energislag så som vind, vatten och biobränslen. Det aktuella området har av Östersunds kommun

och Jämtkraft pekats ut som lämplig för just elintensiv industri inom projektet The Power Region.

BOLAGETS ANSÖKAN

Verksamheten utgörs av uppförande och drift av ett nytt datacenter som är anslutet till elnätet, vilket inte i sig utgör tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken. Det är reservkraftaggregaten som föranleder aktuell tillståndsprövning. Enligt 21 kap. 8 § miljöprövningsförordningen (2013:251) gäller tillståndsplikt A och verksamhetskod 40.40-i för anläggningen. Reservkraftaggregaten säkrar driften av anläggningen vid nätbortfall (nöddrift) på de redundanta högspänningsanslutningarna som försörjer anläggningen. Samtidigt kan konstateras att nätbortfall på ansluten spänningsnivå statistiskt sett sker mycket sällan och utgörs endast av ett fåtal minuter per år.

Under anläggningsskedet kan bortledande av inläckande grundvatten i schakter bli aktuellt. Bortledande av grundvatten utgör tillståndspliktig vattenverksamhet enligt 11 kap. miljöbalken.

Verksamheten är en industriutsläppsverksamhet enligt 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250). Med anledning härav innehåller ansökan en statusrapport i enlighet med 22 kap. 1 § punkten 7 miljöbalken.

Det finns inga BAT-slutsatser under Industriutsläppsdirektivet¹ beslutade för aktuell verksamhet.

Verksamheten kommer delvis att etableras inom Östersund Storsjöns vattenskyddsområde. Enligt skyddsföreskrifterna krävs ej särskilt tillstånd om verksamheten har tillståndsprövats enligt 9 kap. eller 11 kap. miljöbalken.

Då strandskyddet har upphävts för området genom aktuell detaljplan krävs ingen dispens enligt 7 kap. miljöbalken.

Ansökt verksamhet omfattas varken av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor eller lagen (2014:268) om vissa kostnadsnyttoanalyser på energiområdet. Bolaget behöver därför inte ge in en säkerhetsrapport eller en kostnads-nyttoanalys.

Omgivningsförhållanden och planeringsförutsättningar

Den ansökta verksamheten planeras att anläggas på fastigheten Massaveden 4 i Östersunds kommun som är belägen i industriområdet Verksmon, ca sju kilometer sydost om Östersunds centrum, se Figur 1 nedan. Verksamhetsområdet planeras att bli ca 17 hektar stort. Den närmaste omgivningen består av skogsmark. I väst gränsar fastigheten till industrimark med flertalet befintliga verksamheter, så som byggbolag, tillverkningsindustri och åkeri/logistik. Närmsta bostadshus är belägna ca 700 meter söder om fastigheten.

Figur 1. Planerat verksamhetsområde i förhållande till Östersund kommun med omgivning.

Området omfattas av detaljplanen Detaljplan för Massaveden 4 m.fl. som vann laga kraft 2015- 03-25. Aktuellt verksamhetsområde är avsatt för industriändamål. I

detaljplanen anges skyddsavstånd på 200 meter till närmsta bostäder samt en högsta byggnadshöjd på 16 meter där mindre byggnadsdelar får uppföras till en högsta totalhöjd på 50 meter från ursprunglig marknivå. För fastigheter större än 7,5 hektar får 50 procent bebyggas. Enligt gällande översiktsplan för Östersunds kommun, antagen 2014 samt reviderad juni 2022, omfattar området verksamhet och industri som inte kan integreras med bostadsbebyggelse.

Transporter till och från verksamheten kommer att nyttja E14. Som tillfartsväg till och från planerat verksamhetsområde kommer i första hand Hägnvägen att nyttjas. Även Basvägen kan komma att nyttjas.

Verksamhetsområdet ligger inom eller i anslutning till områden som nyttjas för bete (främst vinterbetesland) av Jijnjevaerie, Ohredahke och Jovnevaerie samebyar. Ca fem kilometer öster respektive tio kilometer söder om verksamhetsområdet finns utpekade riksintressen för rennäringen. Väg E14, som passerar söder om industriområdet, utgör riksintresse för kommunikationer. Fastigheten omfattas inte av något riksintresse för friluftsliv eller naturvård. Ca 300 meter norr om verksamhetsområdet finns Främmerbodarna som är ett centralt rekreationsområde för hela Verksmon. Det finns inga kända fornlämningar inom aktuell fastighet.

Verksamhetsområdet ligger delvis inom Östersund Storsjöns vattenskyddsområde. Det krävs inte särskilt tillstånd enligt aktuella vattenskyddsföreskrifter om verksamheten provas enligt 9 kap. eller 11 kap. miljöbalken. Verksamheten har dock utformats i enlighet med föreskrivna krav för bl.a. hantering av petroleumprodukter och dagvatten. I övrigt finns inga skyddade områden enligt 7 kap. miljöbalken inom eller i nära anslutning till ansökt verksamhet.

Fastigheten har tidigare bestått av ung blandskog men är för närvarande under utveckling. Verksamhetsområdet utgörs av morän som i den östra delen av fastigheten täcks av torv. Norr om fastigheten finns ett våtmarksområde. Inom fastighetens sydöstra hörn har det tidigare förekommit bl.a. upplag av diverse massor. Enligt genomförd provtagning av marken har arsenik, barium och kobolt

påträffats i halter överstigande gällande generella riktvärden för mindre känslig markanvändning (MKM) och tyngre alifater påträffats i halter överstigande generella riktvärden för känslig markanvändning (KM). Vid provtagning av grundvatten påvisades förhöjda halter av arsenik, zink och nickel. Nuvarande fastighetsägare (Massaveden Utveckling AB) kommer att genomföra kompletterande provtagning av mark och resultat från provtagning kommer att utgöra underlag inför eventuella avhjälpandeåtgärder.

Enligt genomförd naturvärdesinventering bedöms området ha visst till påtagligt naturvärde. Revlumner och blåsippa förekommer inom planerat verksamhetsområde, vilka är fridlysta i hela landet. Inom ramen för de markförberedande åtgärderna som för närvarande genomförs av nuvarande fastighetsägare kommer delar av påträffade naturvärden att omhändertas i enlighet med gällande lagstiftning. Enstaka exemplar av blåsippa och revlumner kan dock finnas kvar inom fastigheten när EcoDC tar marken i anspråk, men ansökt verksamhet bedöms inte komma att påverka arternas bevarandestatus på ett sådant sätt att artskyddsdispens krävs. En groddjursinventering har genomförts inom området, men inga groddjur har observerats.

Närmaste ytvattenförekomst är Torvallabäcken (SE700466-144707) som är belägen ca 400 meter sydost om verksamhetsområdet. För närvarande bedöms Torvallabäcken ha måttlig ekologisk status och ej god kemisk status på grund av att vattendraget är förorenat av kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Miljökvalitetsnormen för ekologisk status för vattenförekomsten är satt till god ekologisk status med målår 2027. Miljökvalitetsnormen för kemisk status är satt till god kemisk status med undantag i form av mindre stränga krav för kvicksilver och kvicksilverföreningar samt bromerad difenyleter. Längs med fastighetens norra och nordöstra gräns löper Stenbäcken, vilken ej utgör en vattenförekomst, som sedan mynnar i Torvallabäcken. Enligt uppgifter från Länsstyrelsen i Jämtlands län ingår fastigheten Massaveden 4 i dikningsföretaget Torvalla by 310 som bildades år 1904. Tidigare rann Stenbäcken över aktuell fastighet men har sedan ca 15 år tillbaka dragits om till sitt nuvarande läge.

Verksamhetsbeskrivning

Bolaget avser att etablera ett datacenter med ca 40 reservkraftaggregat, var och en med en effekt på omkring 3 MW (vilket motsvarar ca 9 MW i tillförd installerad effekt). Det bör dock noteras att antalet aggregat kan variera beroende på vilken specifik utformning som bedöms optimal liksom val av leverantör. Verksamhetens totala installerade tillförda effekt kommer uppgå till högst 350 MW.

Anläggningsskedet

Det aktuella området är för närvarande under utveckling av den nuvarande fastighetsägaren. När bolaget tar marken i anspråk kommer den till viss del att vara iordningställd för generell industriverksamhet i enlighet med detaljplanen. När EcoDC tar över marken (det vill säga efter meddelat tillstånd) påbörjas markförberedande åtgärder, byggnation av anläggningen och installation av reservkraftaggregat. De arbeten som planeras inkluderar avtäckning och avjämning av markyta som sedan täcks av ett lager krossmaterial, ledningsdragning på/i grusbädd, grundläggning och iordningsställande av platta för datacenterbyggnader och övriga byggnader, uppförande av byggnader och nödvändiga anläggningar samt installation av reservkraftaggregat med tillhörande bränslesystem och övrig utrustning. Vidare kommer en tätvall, yta för parkering och transportvägar inom verksamhetsområdet samt diken och fördröjningsdamm(ar) för dagvattenhantering att anläggas.

Anläggningen kommer att byggas ut i etapper och kommer när verksamheten är fullt utbyggd att bestå av fyra datacenterbyggnader med varsin uppsättning reservkraftaggregat. Anläggningsarbeten kommer företrädesvis att genomföras dagtid på helgfria vardagar.

Driftskedet

Bolagets huvudsakliga verksamhet, serverdrift, kommer att bedrivas dygnet runt. Serverdriften kommer ske inomhus. Verksamheten kommer i huvudsak att drivas av el och vara uppkopplat mot elnätet. För att möjliggöra datalagringen bedrivs kylning dygnet runt. Slutlig teknikanvändning för kylning är under projektering

men kommer ske genom frikyla med eller utan adiabatisk funktion. Dessa tekniker kommer innebära att ett antal kylmedelskylare placeras på taket på respektive datacenterbyggnad. Verksamheten är, under ordinarie drift, varken särskilt miljöpåverkande eller störande för omgivningen.

För att säkerställa en kontinuerlig drift vid strömbortfall kommer anläggningen att ha ett system för reservkraft. Vid fullt utbyggd anläggning kommer det finnas ca 40 reservkraftaggregat (kan komma att variera). Dessa kommer att vara inbyggda i datacenterbyggnaderna alternativt i separata byggnader eller containers intill datacenterbyggnaderna. För att kontrollera och säkerställa reservkraftaggregatens funktion behöver provdrift genomföras med jämna mellanrum, vilket kommer ske enligt ett fastställt schema. Funktionskontrollen kommer genomföras dagtid mellan kl. 08.00 och 17.00 på helgfria vardagar och i enlighet med följande:

- En gång i månaden, tio månader per år, kommer upp till tre reservkraftaggregat att provköras åt gången i ca en timme. Den månatliga funktionskontrollen sker förskjutet över månaden enligt ett förutbestämt schema.
- En till två gånger per år genomförs fullskalig provkörning av samtliga reservkraftaggregat i ca två till tre timmar. Den årliga funktionskontrollen kommer att genomföras byggnad för byggnad.

I första hand kommer HVO att användas som bränsle till reservkraften och i andra hand kommer diesel att användas. Förbrukningen bedöms uppgå till ca 260 m³ per år. Bränslet kommer att förvaras i mindre dagtankar för bränsle som automatiskt fylls på från större lagringstankar. Dagtankarna kommer att ha en volym på mindre än 1 m³ och lagringstankarna en volym på 50–75 m³. Uppskattningsvis 1 000 m³ bränsle kommer att lagras samtidigt inom verksamhetsområdet. Då det tar ca 15 till 45 sekunder för reservkraftaggregaten att starta kommer laddningsbara batterier att användas för att förse systemet för avbrottsfri kraftförsörjning (UPS) med energi. Batterierna kommer att vara inmonterade i batteriskåp som är placerade i egna rum i datacenterbyggnaderna. Batterierna har en förväntas livslängd på 10 år och byts därför ut kontinuerligt.

Totalt kommer respektive reservkraftaggregat att vara i provdrift mellan 12 och 16 timmar per år i funktionskontrollssyfte.

Nöddrift

Vid strömavbrott kommer datacentrets totala energibehov att försörjas med kraft från reservkraftsanläggningen. Samtliga reservkraftaggregat kommer att användas för att upprätthålla driften på anläggningen. Det går inte att förutsäga när på dygnet denna drift kan infalla, dock kan konstateras att elförsörjningen i Östersund är generellt sett mycket god, med mycket få och korta avbrott. Historiskt och statistiskt sett, baserat på bolagets befintliga anläggningar i Sverige, körs nöddriften ca tre minuter per år.

Särskilt om vattenverksamheten

Ansökta åtgärder

För att säkerställa att våtmark norr om Massaveden 4 inte påverkas genom dränering till följd av att fastigheten bebyggs planeras en tätvall att anläggas längs fastighetens norra del. För att åstadkomma en torr schakt utförs krossdiken norr respektive söder om tätvallen där länshållning av eventuellt inläckande grundvatten kan bli aktuellt. Länshållning av grundvatten kan även bli aktuellt vid anläggandet av byggnaderna då ca 75 000 m³ kommer schaktas ur och återfyllas med krossmaterial. EcoDC ansöker därför om tillstånd för bortledning av grundvatten under anläggningsskedet.

Eventuell grundvattenbortledning i samband med anläggandet av tätvallen bedöms ha en tillfällig och begränsad påverkan på omgivande mark i form av en tillfällig grundvattenavsänkning. Grundvattennivåerna kommer efter färdigställandet att återgå till de nu föreliggande förhållandena. För området där byggnaderna är placerade kan en mindre grundvattensänkning bli permanent (på grund av krossmaterialets genomsläpplighet), men beräknat påverkansområde omfattar endast Massaveden 4. På fastigheten finns inga byggnader, brunnar eller dylikt som kan komma att påverkas eller skadas av en eventuell mindre avsänkning inom fastigheten

Rådighet

Ansökt vattenverksamhet kommer att genomföras inom fastigheten Massaveden 4. Den nuvarande fastighetsägaren (Massaveden Utveckling AB) har skriftligen medgett att EcoDC tillfälligt bortleder grundvatten inom fastigheten. Bolaget har således rådighet över vattnet där verksamheten ska bedrivas. Bolaget har för avsikt att förvärva fastigheten innan tillståndet tas i anspråk och den eventuella grundvattenbortledningen påbörjas.

Sakägare och ersättning

Grundvattenbortledningen kan komma att beröra omkringliggande fastigheter genom en tillfällig avsänkning av grundvattennivån. Ett påverkansområde har konservativt beräknats, vilket omfattar det område där grundvattensänkning bedöms kunna bli större än 0,3 m till följd av verksamheten. Aktuella fastigheter och nyttjanderättshavare inom påverkansområdet har listats.

Verksamheten bedöms inte att ge upphov till någon skada för enskilda fastighetsägare, varför EcoDC inte har erbjudit någon ersättning enligt 31 kap. miljöbalken inom ramen för målet. Bolaget har föreslagit en tid för framställan av anspråk med anledning av oförutsedd skada på fem år från arbetstidens utgång.

Arbetstid

Anläggandet, som även inkluderar vattenverksamhet, planeras påbörjas så snart tillstånd erhållits. Bolaget har yrkat på en igångsättningstid för den miljöfarliga verksamheten om sju år. Mot bakgrund av detta hemställs även om en arbetstid för vattenverksamheten om sju år.

Miljökonsekvenser, skyddsåtgärder/försiktighetsmått och reglering av verksamheten

Utsläpp till luft

Under anläggningsskedet kommer utsläpp till luft ske från maskiner, arbetsfordon och övriga transporter. Under driftskedet kommer verksamheten ge upphov till emissioner från förbränning av bränsle vid drift av reservkraftaggregaten samt vid

transporter. Utsläpp från reservkraftaggregaten kommer att ske via skorstenar på en höjd om mellan 9–16 meter. Utsläppen består av kväveoxider, kolmonoxid, kolväteföroreningar och partiklar. Enligt genomförd luftutredning kommer ansökt verksamhet inte medföra risk för att några miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids vid den närmsta bebyggelsen eller där människor förväntas vistas. Mot bakgrund härav, och med beaktande av den mycket begränsade drifttiden för reservkraftaggregaten, saknas det skäl att reglera utsläppen till luft genom särskilt villkor.

Utsläpp till vatten

Vid anläggande av fördröjningsdamm(ar) och svackdiken finns risk för tillfällig grumling i Torvallabäcken. Åtgärder för att motverka grumling kommer att vidtas vid behov. Då påverkan från dessa anläggningsarbeten är tillfällig och begränsad bedöms det inte medföra någon betydande risk för människors hälsa eller miljön.

Bolaget har genomfört en dagvattenutredning samt en släckvattenutredning för driftskedet. Beträffande dagvatten är slutlig utformning av dagvattenhanteringen under projektering men dagvattenutredningen föreslår två alternativa systemlösningar. Dagvatten kommer att avledas till och samlas upp i en eller flera fördröjningsdamm(ar) och, vid behov, renas innan utsläpp till Torvallabäcken. Oavsett val av systemlösningar kommer dagvattensystemet att utföras med oljeavskiljare och tät botten samt utformas på ett sådant sätt att det uppfattas som ett naturligt inslag i terrängen. Utlopp från damm(ar) kommer vid behov att kunna stängas.

Beträffande eventuellt släckvatten kommer det vid brand inomhus att samlas upp i anläggningens installationsgolv, alternativt mellanlagringstankar, som töms till tankbil för transport till godkänd mottagare. Vid brand utomhus, samt eventuellt släckvatten som rinner ut från anläggningen, kommer det att samlas upp av verksamhetens dagvattensystem. Utloppet från damm(ar) kommer att stängas och i stället tömmas till tankbil för transport till godkänd mottagare. Inget släckvatten kommer således att släppas till det kommunala spill- eller dagvattennätet.

Bolaget har föreslagit ett särskilt villkor avseende hantering av dagvatten, se villkorsförslag 4. EcoDC kommer att utföra kontroll, skötsel och provtagning av utgående vatten från dagvattendamm(ar) för att säkerställa dess funktion över tid. Rutiner för detta kommer att beskrivas i kontrollprogrammet för verksamheten. Med föreslagen dagvattenhantering bedöms ansökt verksamhet inte försämra möjligheten för recipienten att uppnå beslutad miljö kvalitetsnorm. Med föreslagen dagvattenhantering uppfylls även berörda vattenskyddsföreskrifter. Föreslagna skyddsåtgärder, så som fördröjning, rening och möjlighet att strypa utlopp från damm(ar), bedöms som tillräckliga för att omhänderta dag- och släckvatten utan risk för påverkan på människors hälsa och miljö.

Buller

Under anläggningsskedet kommer det genereras buller från maskiner, arbetsfordon samt transporter till, från och inom verksamhetsområdet. Anläggningsarbetet kommer i huvudsak att utföras dagtid på helgfria vardagar. Påverkan under anläggningsskedet bedöms vara tillfällig och begränsad och i paritet med sedvanliga byggnationsarbeten, varför det inte bedöms föreligga någon betydande risk för människors hälsa eller miljön. Under driftskedet kommer verksamheten att generera buller i form av drift av kylmedelskylarna och provdrift av reservkraftaggregaten. Utförd bullerutredning visar att Naturvårdsverkets riktvärden för industribuller vid bostäder kommer att innehållas vid normaldrift. Naturvårdsverkets riktvärden har även föreslagits som villkor under driftskedet vid provdrift men ej vid nöddrift, se villkorsförslag 2. I villkoret anges även att provdrift av reservkraftaggregaten endast får genomföras dagtid mellan 08.00 och 17.00 på helgfria vardagar. Även vid fullskalig provdrift kan Naturvårdsverkets riktvärden för buller innehållas (vilket också framgår av föreslaget villkor 2).

Kemikalier och avfall

Verksamhetens största förbrukning av råvaror utgörs av bränsle till reservkraftaggregat. I första hand kommer HVO att användas och i andra hand diesel. Eftersom driften är begränsad är även bränsleförbrukningen relativt låg. Den årliga förbrukningen bedöms i normalfallet uppgå till ca 260 m³. Bolaget har inom ramen för tillståndsansökan utfört utredningar med avseende på risker och utsläpp

kopplat till verksamheten. Ett särskilt villkor i syfte att begränsa riskerna för oförutsedda händelser och minimera konsekvenserna av sådana händelser föreslås, se villkorsförslag 3. Saneringsutrustning kommer finnas tillgänglig och rutiner för hantering av spill kommer att upprättas.

Vidare kommer ammoniak och etylenglykol att användas som köldmedier i kylmedelskylare. Köldmedierna kommer användas i slutna kretsar. Totalt kommer ca 9 ton ammoniak att användas i kylkretsarna vid fullt utbyggd anläggning. En särskild konsekvensutredning avseende ammoniak har genomförts.

Endast små mängder avfall bedöms uppkomma inom verksamheten, bl.a. hushållsavfall, små mängder olja och fett till följd av reparationsarbeten, emballage från leveransen av kunders tekniska utrustning samt små batterier och elektroniskt avfall. Det avfall som uppkommer kommer att hanteras i enlighet med vid var tid gällande avfallslagstiftning och interna rutiner. Bolaget har som målsättning att senast år 2028 materialåtervinna 90 procent av det uppkomna avfallet.

Resurshushållning

Ansökt verksamhet kommer att förbruka förhållandevis stora mängder vatten och el. Vad gäller vattenförbrukning kommer kommunalt vatten att nyttjas för processvatten. Processvatten motsvarar det vatten som eventuellt kommer användas för frikyla med adiabatisk funktion, nödkyla samt system för brandbekämpning. Totalt uppskattas vattenförbrukningen att uppgå till ca 55 000 – 60 000 m³ per år. Vid val av torra kylmedelskylare kommer dock förbrukningen av processvatten att vara något mindre. Bolaget utreder möjligheten att i framtiden nyttja annat vatten än kommunalt vatten som processvatten.

Vad gäller elanvändningen bedöms det sammanlagda elbehovet uppgå till ca 75 MW. Bolaget avser att använda förnybara energislag i största möjliga mån. Anläggningen kommer designas och drifas med målet att göra detta energieffektivt, bl.a. anläggs datacentret på en plats där det kalla klimatet kan nyttjas som kyla, den värme som alstras i datahallarna kommer återanvändas för att värma upp datacentrets byggnader samt planeras att tillgängliggöras för andra verksamheter att

använda och de tekniska installationernas livslängd förlängs genom en optimerad belastning på respektive komponent.

EcoDC följer noggrant utvecklingen kring alternativa bränslen och kommer primärt att nyttja HVO som bränsle till reservkraftaggregaten. Bolaget eftersträvar att i framtiden kunna ersätta nu aktuella bränslen med mer hållbara alternativ när så är möjligt och rimligt. Bolaget kommer dokumentera det fortlöpande arbetet med resurshushållning och föreslår ett särskilt villkor i denna del med innebörden att denna information ska delges tillsynsmyndigheten vart fjärde år genom ingivande av en energi- och resurshushållningsplan, se villkorsförslag

Kontroll

Bolaget kommer att kontrollera verksamheten enligt tillämpliga bestämmelser om egenkontroll. Förslag till kontrollprogram kommer att lämnas in till tillsynsmyndigheten senast tre månader innan tillståndet tas i anspråk, se villkorsförslag 5.

Övrigt

När verksamheten helt eller delvis upphör kommer detta att i god tid anmälas till tillsynsmyndigheten, se villkorsförslag 7.

Förslag till villkor

Bolaget föreslår att tillståndet förenas med följande villkor:

Allmänt

1. Om inte annat följer av nedan angivna villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad bolaget angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i målet.

Buller

2. Bullerbidraget från verksamheten får inte ge upphov till högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid närmaste bostäder än
50 dB(A) Helgfri måndag-fredag kl. 06.00-18.00
40 dB(A) Nattetid kl. 22.00-06.00

45 dB(A) Övrig tid

Den momentana ljudnivån nattetid (kl. 22.00-06.00) får utomhus vid bostäder maximalt uppgå till 55 dB(A).

Funktionskontroller av reservkraftaggregaten får endast ske helgfria vardagar mellan 08.00 och 17.00.

Bullerbegränsningarna ovan gäller inte när reservkraftaggregaten körs på grund av nöddrift.

Angivna värden ska kontrolleras genom närfältsmätning med beräkning. Kontroll ska ske så snart det skett en förändring av verksamheten som kan medföra ökade bullernivåer eller när tillsynsmyndighetens annars finner det påkallat.

Kemiska produkter och avfall

3. Hantering av avfall och kemikalier som uppkommer i driften ska ske på ett sådant sätt att spill och läckage till dag- och spillvattennät och till omgivningen i övrigt förebyggs. Spill och läckage ska omgående samlas upp och tas omhand.

Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras i dubbelmantlade behållare med överfyllnadsskydd eller inom förvaringsplatser försedda med väderskyddad invallning som rymmer minst hälften av den totala volymen som förvaras inom invallningen, dock minst den största behållarens volym plus tio procent av övriga behållares volym. Invallningen ska vara utformad med tätt underlag samt vara konstruerade så att risk för påkörning minimeras.

Bränsleledningar ska utföras dubbelmantlade och ha läckageindikering.

Dagvattenhantering

4. Dagvatten från hårdgjorda ytor ska samlas upp i fördröjningsdammar, och ska vid behov renas, innan utsläpp till recipient sker. Systemlösningar för omhändertagande av dagvatten som riskerar att förorenas av olja ska utformas med tät botten samt förses med oljeavskiljande anordning och möjlighet att stänga utlopp. Utformningen av dagvattenhanteringen ska ske i samråd med tillsynsmyndigheten

Kontroll

5. För verksamheten ska det finnas två kontrollprogram. Ett vars fokusområde är förebyggande åtgärder och kontroll under anläggningsskedet och ett vars fokusområde är uppföljande kontroll, rutiner och journalföring under driftskedet. Kontrollprogrammet för anläggningsskedet ska bland annat innehålla en redogörelse av vilka skyddsåtgärder som vidtas för att undvika negativ påverkan på Torvallabäcken. Kontrollprogrammet för driftskedet ska bland annat innehålla en redogörelse av underhåll av dagvattensystemet i syfte att upprätthålla dess funktion även under vintertid samt kontroller av utsläpp till luft och vatten med avseende på mätparametrar, mätmetod och mätfrekvens. Kontrollprogrammet för anläggningsskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast en (1) månad innan anläggningsarbetena påbörjas. Kontrollprogrammet för driftskedet ska ges in till tillsynsmyndigheten senast tre (3) månader innan anläggningen tas i drift.

Resurshushållning

6. Bolaget ska senast fyra (4) år efter det att verksamheten tagits i drift, och därefter vart fjärde år, tillsammans med miljörapporten ge in en energi- och resurshushållningsplan till tillsynsmyndigheten. I planen ska redovisas planerade energi- och resurshushållningsåtgärder, arbete med bränsleval och effektivisering av energi- och resursanvändningen samt resultatet av genomförda åtgärder.

Bolaget ska redovisa de åtgärder som är tekniskt möjliga att genomföra, åtgärdernas effekter och kostnader samt de åtgärder bolaget avser att vidta och motivering till varför övriga redovisade åtgärder inte är rimliga.

Verksamhetens upphörande

7. När verksamheten helt eller delvis upphör ska detta i god tid anmälas till tillsynsmyndigheten. Senast sex (6) månader innan verksamheten avslutas ska en anmälan med förslag till åtgärder för återställning av platsen lämnas till tillsynsmyndigheten.

Bolaget föreslår vidare att tillsynsmyndigheten bemyndigas att enligt 22 kap. 25 § tredje stycket miljöbalken besluta om rimliga energieffektiviserande åtgärder framtagna inom ramen för energi- och resurshushållningsplanen (villkor 6).

Tillåtlighet

De allmänna hänsynsreglerna 2 kap. miljöbalken

Kunskapskravet (2 kap. 2 § miljöbalken)

Bolaget ingår i EcoDC-koncernen, vilken har god erfarenhet av att bedriva datacenter av samma slag som ansökt verksamhet. Bolaget har inför upprättandet av denna tillståndsansökan utfört en rad utredningar och undersökningar för att kartlägga relevanta omgivningsförhållanden och verksamhetens omgivningspåverkan. Utredningarna har genomförts i samarbete med erfarna konsulter och i enlighet med gängse praxis. Bolaget gör gällande att miljöbalkens kunskapskrav uppfylls.

Försiktighetsprincipen och principen om bästa möjliga teknik (2 kap. 3 § miljöbalken)

Moderna förbränningsanläggningar kommer att installeras, vilka kommer uppfylla kravet på att använda bästa möjliga teknik.

Försiktighetsprincipen har, och kommer fortsatt att genomsyra, den fortsatta projekteringen och driften av verksamheten. De villkor som föreslås, liksom bolagets övriga åtaganden i ansökningshandlingarna, ger uttryck för denna princip.

Produktvalsprincipen (2 kap. 4 § miljöbalken)

Bolaget kommer att hantera en begränsad mängd kemikalier i verksamheten, Miljömärkta produkter kommer att prioriteras, både vad gäller tillsatskemikalier och andra underhållsprodukter. Produktvalsprincipen kommer tillämpas i syfte att säkerställa att olämpliga kemikalier inte köps in och, om möjligt, byta ut befintliga kemikalier mot nya som är bättre ur arbetsmiljö- eller miljösynpunkt.

Hushållnings- och kretsloppsprincipen (2 kap. 5 § miljöbalken)

Bolaget föreslår ett villkor enligt vilket bolaget vart fjärde år ska ge in en energi- och resurshushållningsplan där bolaget redovisar arbetet med bränsleval samt planerade åtgärder för energi och resurshushållningsåtgärder inom verksamheten. Vad gäller värme kommer datacentrets byggnader att värmas upp genom att tillvarata den värme som alstras i datahallarna. Möjligheter utreds för samarbete med andra industrier och verksamheter i omgivningen för omhändertagande av överskottsvärme. Bolaget avser att använda förnyelsebara energikällor i största möjliga mån. Bolaget gör gällande att verksamheten är förenlig med hushållnings- och kretsloppsprincipen.

Lokaliseringsprincipen (2 kap. 6 § miljöbalken)

Förevarande ansökan har föregåtts av en lokaliseringsutredning. Följande urvalskriterier har härvid varit centrala:

- Tillgänglig och reserverad effekt i ett pålitligt elnät med matning från två håll samt stor andel förnyelsebara energikällor.
- Tillgänglig och detaljplanerad mark i anslutning till större samhälle med möjlig resursförsörjning.

Aktuell fastighet har av Östersunds kommun och Jämtkraft pekats ut som lämplig för elintensiv industri. Det finns ingen annan mark inom eller i områdena runt Östersunds kommun som är detaljplanerad för elintensiv industri. Det kan härvid även noteras att platsen tidigare bedömts som lämplig för anläggande av datacenter,

då det tidigare meddelats tillstånd för datacenter på den aktuella fastigheten för Pinnacle Sweden AB. Tillståndet togs dock aldrig i anspråk och förföll därför den 1 januari 2017.

Sammanfattningsvis bedöms aktuellt område vara det alternativ som bäst kan svara upp mot samtliga urvalskriterier och som mycket lämpligt för ändamålet. Som framgår av Mark- och miljööverdomstolens avgörande ska bedömningen som har skett i detaljplaneprövningen väga mycket tungt vid bedömningen av platsens lämplighet inom ramen för tillståndsprövningen enligt miljöbalken. Enligt 2 kap. 6 § tredje stycket miljöbalken får tillstånd inte ges i strid med gällande detaljplan. Ansökt verksamhet är förenlig med gällande detaljplan, vilket innebär att denna bestämmelse inte utgör hinder mot att meddela tillstånd.

Skälighetsregeln (2 kap. 7 § miljöbalken)

Bolagets överväganden och förslag i fråga om skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått m.m. har skett, och kommer fortsatt att ske, mot bakgrund av skälighetsregeln i 2 kap. 7 § miljöbalken.

Hushållning med mark- och vattenområden (3-4 kap. miljöbalken)

Verksamheten bedöms inte medföra någon negativ påverkan på närliggande riksintressen för kommunikation eller kulturmiljön. Bolaget har genomfört en särskild rennäringsanalys. Sammanfattningsvis bedöms den ansökta verksamheten inte medföra någon påtaglig påverkan på riksintresset för rennäringen. Bolaget kommer dock, i enlighet med önskemål härom som framförts i samrådet, att föra kontinuerlig dialog med samebyarna under anläggningsskedet. Ansökt verksamhet bedöms inte påverka eller försämra möjligheterna att ta sig till rekreationsområdet Främmerbodarna norr om planerat verksamhetsområde.

Miljökvalitetsnormer

Den ansökta verksamheten bedöms inte påverka möjligheterna att nå gällande miljökvalitetsnormer för vatten. Inte heller bedöms verksamheten medföra risk för att gällande miljökvalitetsnormer för utomhusluft överskrids vid den närmsta bebyggelsen.

16 kap. miljöbalken

EcoDC-koncernen har nyligen beslutat en hållbarhetsstrategi och bedriver ett aktivt hållbarhetsarbete. Den befintliga anläggningen i Falun är ett av de första att driva reservkraften med fossilfritt bränsle (HVO), använda korslimmat trä och återvinna överskottsvärme. Som tidigare nämnts följer bolaget noggrant teknikutvecklingen på området och har som ambition att byta till bättre tekniker samt mer hållbara bränslen när så är möjligt och rimligt. Effektivare designval och möjliga tillämpningar av bolagets överskottsvärme utvärderas kontinuerligt. Bolaget har även förbundit sig till dessa ambitioner genom flertalet åtaganden samt ett särskilt energi- och resurshushållningsvillkor. Det saknas därmed skäl att tidsbegränsa tillståndet enligt 16 kap. 2 § miljöbalken.

Enligt 16 kap. 6 § miljöbalken kan tidigare dokumenterad misskötsel av allvarligt slag påverka förutsättningarna för att meddela tillstånd. Det föreligger inte någon sådan omständighet som avses i bestämmelsen.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis anser bolaget att alla tillämpliga tillåtlighetskrav i miljöbalken är uppfyllda och att tillstånd därför ska meddelas.

Samråd

Ansökan har föregåtts av ett samrådsförfarande enligt 6 kap. miljöbalken. Vad som framkommit vid samråden har beaktats vid upprättandet av MKB:n och denna ansökan.

Igångsättningstid

Anläggningen kommer att byggas ut successivt både vad gäller reservkraft och datacenterbyggnader och är beroende av den alltmer växande efterfrågan på bolagets tjänster. Bolagets bedömning är att datacentret kommer att vara fyllt utbyggt ca fem år efter att tillståndet vunnit laga kraft. Därutöver finns behov att beakta eventuella förseningar som kan uppkomma till oförutsedda händelser, vilket varit fallet för den befintliga anläggningen i Falun. I syfte att kunna uppföra

anläggningen yrkar bolaget därför på en igångsättningstid om sju år från det att tillståndsdomen vunnit laga kraft.

Skäl för verkställighetsförordnande

För att möta Östersunds tillväxt och elektrifiering samt för att skapa förutsättningar för hållbara elintensiva industrier har Jämtkraft tecknat ett anslutningsavtal med Svenska Kraftnät på 500 MW, vilket i huvudsak ska utnyttjas av elintensiva verksamheter i industriområdena Verksmon och Lugnsvik. Av de 500 MW som är inkluderade i anslutningsavtalet är 150 MW tilldelade EcoDC. För att effekten ska garanteras bolaget behöver ett visst effektuttag från elnätet göras senast under 2029. Om ett effektuttag inte görs innan denna tidpunkt kan Svenska Kraftnät inte garantera att effektbehovet kan tillgodoses (vilket är en förutsättning för verksamhetens bedrivande).

Som beskrivits ovan kommer anläggningsskedet att inledas med markarbeten för att iordningsställa marken för anläggningen. Förutsättningarna för att utföra markarbeten påverkas i hög grad av väder, där normalperioden för markarbeten i Östersund är maj till och med oktober. Att påbörja markavtäckning och infrastrukturarbeten i mark då det är tjäle i marken och/eller stora mängder snö är både komplicerat och tidskrävande. Det är därför viktigt att dessa moment kan påbörjas och utföras så snart det går under våren efter tjällossning och snösmältning. Om dessa arbeten inte kan inledas under våren är risken stor att byggstart behöver förskjutas ytterligare ett år för att säkerställa att det finns tillräckligt med tid för att utföra dessa arbeten under barmarkssäsongen.

Enligt praxis ska vid fråga om verkställighetsförordnande en avvägning göras mellan å ena sidan företagarens intresse av att snabbt komma i gång med verksamheten och å andra sidan de skador på miljön som kan uppstå om tillståndet omedelbart tas i anspråk och de möjligheter som finns att läka sådana skador om tillståndsbeslutet upphävs eller ändras. Det kan konstateras att ett verkställighetsförordnande inte skulle medföra irreversibla skador på miljön; planerad anläggning kommer att uppföras inom ett område som för närvarande

under utveckling och mycket lite naturmiljö kommer därför att tas i anspråk. Verksamheten bedöms även ha en mycket begränsad miljöpåverkan. Som framgår ovan är det angeläget att ansökta arbeten kan komma i gång så snart som möjligt för att kunna säkerställa verksamhetens tillgång till elnätet samt undvika betydande förseningar av planerad byggstart. I författningskommentaren anges att ett skäl för verkställighetsförordnande kan vara att arbeten måste utföras före en snabb annalkande vinter.

Mot bakgrund härav föreligger skäl för verkställighetsförordnande.

INKOMNA YTTRANDEN

Havs- och vatten har avstått att yttra sig i målet.

Länsstyrelsen Jämtlands län

Yrkande

Länsstyrelsens yrkar att Eco Data Center AB (nedan bolaget) behöver omfattas av de villkor som tillskrivs nedan:

Kontrollprogram

För verksamheten ska det finnas två kontrollprogram.

- Ett vars fokusområde är förebyggande åtgärder och kontroll vid anläggningsskedet. I kontrollprogrammen behöver bolaget redogöra för vilka skyddsåtgärder som vidtas för att undvika negativ påverkan på den närliggande Torvallabäcken. Kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast 3 månader innan anläggningsarbetet påbörjas.
- Ett vars fokusområde är uppföljande kontroll, rutiner och journalföring av anläggningen då den tas i drift. Kontrollprogrammet behöver även redogöra för hur bolaget kontrollerar utsläpp till luft och vatten med avseende på mätparametrar, mätmetod och mätfrekvens. Kontrollprogrammet ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast 3 månader innan driften av anläggningen startar.

-

Vattenverksamhet

- Bolaget ska som en försiktighetsåtgärd till skydd för fisken, för arbetena i den delen av Stenbäcken som ligger på Massaveden 4 norra del (ca 465m), utföra skyddsåtgärder i syfte att bevara dikets ekologiska funktion och livsmiljö för fisk.
- Kontrollprogrammet ska i anläggningsdelen särskilt reglera hur arbetet med skyddsåtgärder ska genomföras i syfte att bevara den ekologiska funktionen, förbättra möjligheterna till kontakt med svämplanen, fördröja vattenhastigheten och öka bäckens naturlighet. Kontrollprogrammet ska även innehålla information om hur bolaget ska hantera grumling och andra eventuella försiktighetsåtgärder i samband med de biotopvårdande åtgärder.

Släckvattenhantering

- Dagvattendammar, oljeavskiljare och diken ska underhållas så att släckvatten vid eventuell brand vintertid kan omhändertas till fullo i befintlig anläggning.

Grund för yrkandet

Kontrollprogram

Med anledning av det omfattande anläggningsarbete som krävs för att uppföra datacentret med tillhörande reservkraftsanläggningar i det 17 hektar stora verksamhetsområdet anser Länsstyrelsen att två kontrollprogram behöver tas fram. Ett kontrollprogram som fokuserar på anläggningsskedet under igångsättningstiden samt ett som berör driften av anläggningen. Uppdelningen möjliggör att bolaget kan specificera rutiner i kontrollprogrammen utifrån dess fokusområde.

Kontrollprogrammet för anläggningsskedet säkerställer att bolaget har vidtagit lämpliga skyddsåtgärder och rutiner inför att byggnadsprocessen påbörjas. Medan kontrollprogram för driften av anläggningen säkerställer att bolaget har identifierat relevanta rutiner och kontroller i samband med att verksamheten påbörjas.

I kontrollprogrammen behöver bolaget redogöra för vilka skyddsåtgärder som vidtas för att undvika negativ påverkan på den närliggande Torvallabäcken. Kontrollprogrammet behöver även redogöra för hur bolaget kontrollerar utsläpp till luft och vatten med avseende på mätparametrar, mätmetod och mätfrekvens. Utifrån den framtagna dagvattenutredningen kan det finnas skäl att genomföra provtagning på tungmetaller och PAH: er. Frågor som berör detaljer kring mätfrekvensen, mätplatser och aktuella mätparametrar är en senare fråga för bolaget och tillsynsmyndigheten att ta ställning till i utformandet av kontrollprogrammen.

Vattenverksamhet

Arbeten i ett vattenområde eller grumligt länsvatten gör att det frigörs finkornigt material som orsakar grumling. Grumling kan ha en negativ påverkan på växt- och djurlivet genom att ljusmiljön förändras och att partiklar lägger sig på botten.

Parallellt med fastighetsgränsens norra sträckning finns ett dike som är Stenbäckens nuvarande sträckning. Den tidigare sträckningen gick rakt över fastigheten men har tidigare dikats om till dess nuvarande sträckning. Vid höga flöden i diket så kan det orsakas erosion längs kanterna vilket gör att fåran skär sig ned djupare i substratet och minskar kontakten med svämplanet. Vid låga flöden kan den fysiska påverkan orsaka uttorkning då strukturer som ökar den vattenhållande förmågan saknas i rätade, rensade och dikade bäckar som Stenbäcken. Eftersom bolaget bedömer att grundvattensänkningen blir permanent inom den egna fastigheten så anser Länsstyrelsen att det krävs särskilda försiktighetsåtgärder för påverkan på den redan starkt hydromorfologiskt påverkade Stenbäcken för att skydda den stationära öringspopulationen i Stenbäcken och Torvallabäcken.

Då uppgifterna om fiskförekomst i bäcksystemet uppströms E14 är några år gamla så har Länsstyrelsen under hösten 2024 (20 september & 4 oktober) genomfört översiktliga elfisken i syfte att utreda förekomst av öring i bäckarna. Exempelvis noterades ett 50- tal öringar i Torvallabäcken vid ett av tillfällena. Öring påträffades även i bland annat Stenbäcken inom det planerade verksamhetsområdet. Länsstyrelsen har även under månad besökt Stenbäcken och kan konstatera att det finns stora möjligheter att förbättra bäckens ekologiska funktion.

Länsstyrelsen anser att bolaget som försiktighetsåtgärd behöver utföra biotopvårdande åtgärder av Stenbäcken. Länsstyrelsen uppfattning är att längs hela sträckan bör kantzonen jämnas ut, på minst en sida av bäcken inom den del av bäcken som är inom fastighetsområdet (se figur nedan). Det är inte nödvändigt på varje meter av bäcken, utan särskilt viktigt där stranden är förhöjd ovan omgivande terräng. Detta tar bort dikeskänslan och ger vattnet möjlighet att bredda vid högre flöden. Eventuella stenblock kan behöva tillföras. Stenblock har till uppgift att styra vattnet, ge en varierad vattenhastighet och hålla kvar finare bottenmaterial som grus och sten. På någon del bör också bäcken få möjlighet att meandra.

Den föreslagna skyddsåtgärden kommer innebära strukturförändringar i både vattnet och av strandzonen och kommer att bevara den stationära öringspopulationen i området, samtidigt som flöden vid kraftig nederbörd och snösmältning kommer att fördröjas vilket minskar risken för översvämningar.

Dagvattendammar

I bolagets resonemang kring släckvattenhantering diskuteras inte risken att brand vintertid kan innebära att befintliga dammar är is eller snöfyllda, därav råder det oklarheter var släckvattnet då tar vägen och om adekvat rening kan uppnås. Därav anser Länsstyrelsen att villkor behöver tillskrivas som säkerställer att bolaget i sin egenkontroll har uppsyn över dagvattendammarna.

Miljö- och samhällsnämnden, Östersunds kommun

Miljö- och samhällsnämnden har inget att erinra mot att tillstånd beviljas.

Utsläpp till vatten och dagvatten

Torvallabäcken är ett mindre vattendrag med höga ekologiska värden. Vattendraget har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Vattendraget är påverkat av urban markanvändning i dess närområde tex från trafik och dagvatten. Hårdgörande av ytor i närheten av ett vattendrag leder till att det kontinuerliga tillflödet av vatten inom dess avrinningsområde påverkas avseende kvalitet och kvantitet. Ett minskat naturligt tillflöde till vattendraget påverkar ekologiska

faktorer som lekmiljöer för fisk och habitat för flora och fauna i och i anslutning till vattendraget. Torvallabäcken tar emot dagvatten från omgivande mark som kan ha en negativ påverkan på vattenkvaliteten. Storsjön har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Ett flertal parametrar uppnår ej god kemisk status och dessa bedöms härstamma från påverkan från trafik, förorenad mark, dagvatten och utsläpp från reningsverk och industrier. Storsjön utgör dricksvattentäkt för Östersunds kommun.

I ansökan beskrivs möjligheten att strypa vattenflödet i dagvattenhanteringen, men hur utflödet från dagvattenhanteringen påverkar nedströms liggande vattendrag framgår inte av underlaget. Enligt icke-försämringskravet i 5 kap 4 § miljöbalken får en verksamhet inte tillåtas om det kan leda till att en miljökvalitetsnorm inte följs. För att följa miljökvalitetsnormerna för vatten ska utgående vatten från den ansökta verksamheten till Torvallabäcken inte minska i flöde jämfört med nuläget. Det ska säkerställas att det under året finns ett kontinuerligt flöde som följer naturliga årstidsvariationer.

Miljö- och samhällsnämnden vill förtydliga att frågan är komplex när det gäller utsläpp till vatten och att det därför behövs noggranna utredningar för att verksamheten inte ska innebära en negativ påverkan. Flödet får å ena sidan inte öka för mycket på grund av rasrisk och hur mycket vatten som Viltvattnet kan hantera. Det är fortfarande oklart hur mycket flödet kommer att öka och okänt hur stort flöde som Viltvattnet och dike/bäck samt trummor klarar. Å andra sidan anser nämnden att flödet inte får minska och ska följa årstidsvariationer för att inte påverka ekologiska faktorer som lekmiljöer för fisk och habitat för flora och fauna i och i anslutning till vattendraget samt för att följa miljökvalitetsnormerna för vatten. Av ansökan framgår att det finns möjlighet att reglera flödet från dammarna men inte vilket flöde som faktiskt kommer att finnas. Nämnden vill särskilt framhäva vikten av att säkerställa ett kontinuerligt flöde och att det inte minskar jämfört med nuläget eller ökar för mycket.

Av dagvattenutredningen framgår också att bolagets ambition är att omhänderta ett 30- årsregn. Om den mängden ska kunna fördröjas så måste bolaget säkerställa att det släpps ut ett kontinuerligt flöde av vatten för att förse de mindre vattendragen med konstant tillförsel av vatten. Östersunds kommun har beslutat om riktvärden för utsläpp av förorenat vatten till dagvattennät eller recipient. Nämnden anser att utgående dagvatten ska klara dessa riktvärden.

Vidare har nämnden fått kännedom om att det går fisk även i Stenbäcken, och detta bedöms innebära risk för negativ påverkan under arbeten eftersom verksamhetsområdet ligger nära bäcken. Det är därför av största vikt att lämpliga skyddsåtgärder vidtas för att inte påverka Stenbäcken negativt. Detta kan även omhändertas i det kontrollprogram under byggskedet som EcoDC ska upprätta.

Kemiska produkter och avfall

Nämnden anser att kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras invallade för att minska risken för läckage till omgivningen, och att detta bör formuleras i villkor. Vidare anser nämnden att om det är möjligt bör den täta ytan som cisternerna står på helst utföras utan avlopp till dagvattendikena.

Resurshushållning

Enligt ansökan kommer i första hand HVO användas som bränsle, men även fossil diesel kan komma att användas. Nämnden konstaterar att detta inte ligger i linje med Östersunds kommuns mål om att kommunen ska vara fossilfri till år 2030, och att de fossila koldioxidutsläppen ska minska med 100 procent till år 2030 i Östersunds kommun som geografiskt område. Även Regionen har målsättningen att vara fossilfri 2030. Nämnden anser att bolaget ska sträva efter att senast år 2030 använda enbart fossilfritt bränsle till reservkraftaggregaten. Detta bör föreskrivas i villkor och redovisas i den årliga miljörapporten.

Kontroll och rapportering

Miljö- och samhällsnämnden anser att en förstagångsbesiktning ska göras av anläggningen för att kontrollera att den har fått den utformning som beskrivits i ansökan och som därmed legat till grund för bedömningarna i tillståndet. Det

fortsatta behovet av eventuella löpande periodiska undersökningar kan med fördel regleras i kontrollprogrammet. Bolaget kommer att genomföra en förstagångsbesiktning av anläggningen innan den tas i drift och delar nämndens bedömning att eventuella löpande periodiska undersökningar lämpligen regleras inom ramen för det kontrollprogram som kommer att tas fram för verksamheten.

Nämnden anser att bolaget årligen ska redovisa drifttid för reservkraftaggregaten för att tillsynsmyndigheten ska kunna bedöma vilka krav som ska gälla enligt Förordning om medelstora förbränningsanläggningar. Krav kan tillkomma eller ändras gällande begränsningsvärden och kontroll om drifttiden i form av ett rullande medelvärde under antingen 3 eller 5 år överstiger 500 timmar enligt förordningen.

Utifrån verksamhetsbeskrivningen anser nämnden även att det ska finnas en beredskapsplan för att begränsa skadliga effekter av en olycka eller brand vid verksamheten. Den ska upprättas i samråd med räddningstjänsten och tillsynsmyndigheten. Planen ska bland annat innehålla rutiner för åtgärder vid olyckshändelser och utsläpp av farliga ämnen till mark och vatten samt för att begränsa de skadliga effekterna av en olycka eller brand inklusive dokumenterade rutiner för hantering av släckvatten.

På huvudförhandlingen förklarade nämnden att de var nöjda med villkorsförslagen från sökande.

Tekniska nämnden

Östersunds kommun kan temporärt tillhandahålla dricksvatten till en förbrukning med 2, l/s kontinuerligt under dygnet, men med ett maximalt uttag av 7 l/s, vid periodiserade tillfällen under dygnet till den aktuella fastigheten. Vilket väl motsvara den mängden om 60 000 m³/år som är angiven i ansökan. Den här försörjningen kan ske under tiden som slutgiltig lösning för försörjning av processvatten utarbetas, vilket bör ske skyndsamt. Kommunen anser att dricksvatten inte ska användas som processvatten i en långsiktig lösning. Verksamheten

uppmannas att samråda med va-huvudmannen om hur och när dricksvattenuttag planeras att ske för att säkerställa bibehållen kapacitet i nätet till övriga abonnenter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Ammoniak

MSB saknar en beskrivning av bolagets beredskap för att hantera ammoniak-läckage. MSB anser att bolaget bör ha en egen beredskap för att kunna starta en tidig insats och bolaget bör ta fram en egen insatsplan för anläggningen. Insatsplanen bör stämmas av med den kommunala räddningstjänsten och finnas på plats innan verksamheten tas i drift.

Yttrande från Sven-Gunnar Ekström, Birgitta Ekström, Anette Ekström, Sten Andersson Carina och Trond Modén, Torvalla 7:23

Utsläpp till luft

Är spridningberäkningar/luftutredning gällande reservkraftaggregaten gjorda med vanlig diesel eller HVO? Det framgår inte i utredningen. Det uppstår gränsöverskridande halter i beräkningarna. Skillnaden är stor och det bör tas hänsyn till att vanlig diesel kan komma att användas.

På vilket sätt ställs krav på användande av HVO gentemot EcoDC? Enligt spridningsberäkningarna är det markerna norr och nordväst som påverkas mest.

Det finns ingen beräkning på spridning/föroreningar vid ett längre strömavbrott. Att göra en kalkyl för 48h under ett år är inte orimligt. Klimatet är under förändring vilket innebär väder som kommer påverka.

Skyddade arter

Där finns Hökugglor som häckar och även Kungsörn dokumenterad. Vid samrådsmötet med bland annat Länsstyrelsen, 20 december 2023, framförde Länsstyrelsen att det behöver utföras en fågelinventering på platsen. Behov av hänsyn till häckningstid för fåglar vid anläggande samt eventuell påverkan av buller m.m. på talltita, spillkråka m.fl. fåglar som nyttjar området, behöver därför utredas

och redovisas i MKB:n, enligt Länsstyrelsen. En sådan utredning saknas för ansökan och det är därmed inte möjligt att bedöma eventuell påverkan på skyddade arter eller om exploateringen är förenlig med artskyddsförordningen.

Den utförda naturvärdesinventeringen utfördes mycket sent på säsongen, 30 oktober 2023. Detta innebär sannolikt att resultatet av inventeringen är behäftat med väsentlig osäkerhet och bör således kompletteras i fält vid kommande växtsäsong. Kompletteringen i fält bör säkerställa förekomsten av fältgentianan som är rödlistad som starkt hotad (EN). Vilken påverkan kan det innebära för de skogar samt åkermark som gränsar till Massaveden?

Ljuszöroeningar

Vi ser inte några analyser eller beräkningar på ljuszöroeningar som kan komma att påverka närområdet. Varken gällande friluftsliv, natur, eller djurliv. Vilken påverkan kommer det att bli? Området kommer att vara helt instängslat med vakter samt belyst dygnet runt.

Hantering av kylvatten och dagvatten

Det har inte skrivits något avtal med Dikesföretaget Torvalla by 310 som fastigheten Massaveden är en del av (dikesföretaget delägs även av Torvalla 7:23). Trots detta bygger dagvattenlösningar på att släppa ut både kylvatten samt dagvatten i detta dike. Vi ser heller inte någon beräkning på erosionsrisker i dikets början som löper i Torvalla 7:23 fastighetsgräns. Det är väldigt otydligt vilka volymer det kan handla om (stora eller ännu större) och om processvatten kommer att hanteras som dagvatten eller avloppsvatten. Innan det finns något avtal med tydliga riktlinjer ser inte vi hur det kan tänkas vara en lösning för dagvatten eller annat vatten. Östersunds kommun grävde utan tillstånd om dikena på 90-talet och för närvarande förs en dialog om hur detta skall hanteras. Nuvarande ägare av Massaveden Jämtkraft AB har ej fört eller påbörjat någon dialog.

Vi tycker att det är en mycket dålig lösning att leda spillvatten/dagvatten från en storskalig industri till en bäck (Torvallabäcken) som mynnar ut i Storsjön nära där det är tänkt att färskvattenintaget på vårt nya reningsverk skall vara (se bilaga). På

vägen dit passerar det flera av våra jordbruk som vi måste vara rädda om och inte riskera att de förorenas.

Yttrande från Dikesföretaget Torvalla by 310

Fastigheten Massaveden 4 där AcoDoc kommer att placeras ingår i dikesföretaget Torvalla by 310. I MKB:n är det otydligt om processvattnet kommer att hanteras som dagvatten eller avloppsvatten. Enligt MKB:n så kommer överskott avblödning och stänkförluster att släppas till dagvattensystemet. I dagvattenutredningen så kommer dammen enbart att innehålla regnvatten sam eventuellt släckvatten. Som sakägare anser de att den redovisning som presenteras är ofullständig och motstridig. Det ger dem som dikesföretag ingen möjlighet att bedöma om de ska ansvara och underhålla deras diken som det en gång var tänkte.

Yttrande från Leif Thorsson & Mona Thorsson, Torvalla 6:13

Vi ställer oss bakom de yttranden som Sven Gunnar och Birgitta Ekström m fl och Torvalla dikesföretag - Claes Wiberg skickat in med följande tillägg:

Ammoniak

I konsekvensutredningen kopplat till användandet av ammoniak vilka är kopplat till datacentrets kylmaskiner. Där skriver man om skyddsåtgärder för att förebygga en olycka – samt att vidta skyddsåtgärder om en olycka sker, vi undrar, vilka är dessa skyddsåtgärder? Hur hanterar räddningstjänsten dessa former av utsläpp om så skulle ske? Problematiken blir om kontaminerat vatten kommer ut i Torvallabäcken nedströms och sedermera når Torvalla by och sen ut i Storsjön.

Dialog

Under avsnittet Miljöåtgärder och skyddsåtgärder så skriver man i MKB:n att ”För att mildra eventuell uppkommen påverkan under byggskedet kommer dialog att föras med samebyarna i samband med anläggning och byggnation” Vi undrar även om det kommer att föras en motsvarande dialog markägarna, viltvårdsområdet, älgskötselområdet samt dikesföretaget ?

Risker för fisk

Det måste till någon form av provfiske (elfiske) och bottenfauna-inventering innan eventuell etablering och markschaktning börjar ta fart, så man har ett ”före-värde” att referera till. Vattenlevande organismer är känsliga för förändring och kan med uppföljning snabbt peka på att de sker försämring av vattendraget. Frågan blir då, hur följs skador på fisk och lekbottnar upp? I och med att den är lekbäck så är den också barnkammare för harr och bäcköring. Rom och yngel tar stryk av kemikalier, igenslamning och torka. Det gäller både öring och harr. Harren leker på våren, rom och yngel finns då i bäcken från maj-juni (troligen). Öringen har rom liggande hela vintern och ynglen kläcker på våren. Yngelstadiet är mycket föroreningskänsligt för bägge arterna. Igenslamning dödar rommen. Det kan finnas bottenfauna som också slås ut av ovan nämnda problem, inklusive musslor. Arter eller ekosystem av bottenfauna kan vara sällsynt förutom att den är föda åt fisk. Torvallabäcken bidrar till en stor biologisk mångfald i strandzonen är en viktig parameter. Som ett varnande exempel i detta sammanhang kan nämnas att kommunens industrifastigheter i närheten av Semsån (i Lugnvik) har bidragit till att slam och sediment kommit ut i Semsån och klart försämrat dess ekologiska status.

BOLAGETS BEMÖTANDE AV INKOMNA YTTRANDEN

Utsläpp till vatten

Nämnden framhäver vikten av att säkerställa ett kontinuerligt flöde till Viltvattnet.

Som framgår av bolagets komplettering består den huvudsakliga risken av ett ökat flöde till närliggande recipienter. Genom att förse utsläppspunkten till Stenbäcken med strypt utlopp kommer bolaget kunna reglera flödet och därigenom säkerställa ett fortsatt kontinuerligt flöde som efterliknar dagens situation.

Särskilt avseende naturvärden

Nämnden anser att då det går fisk även i Stenbäcken bör lämpliga skyddsåtgärder vidtas för att undvika negativ påverkan på bäcken, vilket kan omhändertas i det

kontrollprogram som tas fram under byggskedet. Länsstyrelsen anser att följande villkor bör föreskrivas:

”Bolaget ska som en försiktighetsåtgärd till skydd för fisken, för arbetena i den delen av Stenbäcken som ligger på Massaveden 4 norra del (ca 465m), utföra skyddsåtgärder i syfte att bevara diket ekologiska funktion och livsmiljö för fisk.”

Inledningsvis vill bolaget förtydliga att inga åtgärder kommer att vidtas i något vattenområde utan den identifierade risken består i att grumligt länsvatten släpps till Stenbäcken i samband med anläggningsarbetena. EcoDC har härvid åtagit sig att vidta skyddsåtgärder för att förhindra eventuell grumling av bäcken under anläggningsskedet och kommer även att upprätta ett separat kontrollprogram för byggtiden. Eftersom ingen grumling kommer att uppstå till följd av verksamheten bedöms det inte heller finnas någon risk för negativ påverkan på fisk. Bolaget motsätter sig därför länsstyrelsens villkorsförslag.

Kemiska produkter och avfall

Nämnden anser att kemiska produkter och flytande farligt avfall ska förvaras invallade och att detta bör föreskrivas genom särskilt villkor. Vidare anser nämnden att om det är möjligt bör även den täta ytan där cisterner förvaras utföras utan avlopp till dagvattendikena.

Bolaget föreslår en justerad lydelse av villkor 3 så att krav på dubbelmantlad behållare med överfyllnadsskydd eller invallning även ska gälla för kemiska produkter och flytande farligt avfall (ändring markerad med fet stil):

”Hantering av avfall och kemikalier som uppkommer i driften ska ske på ett sådant sätt att spill och läckage till dag- och spillvattennät och till omgivningen i övrigt förebyggs. Spill och läckage ska omgående samlas upp och tas omhand.

Flytande kemikalier och flytande farligt avfall ska förvaras i dubbelmantlade behållare med överfyllnadsskydd eller inom förvaringsplatser försedda med väderskyddad invallning som rymmer minst hälften av den totala volymen som förvaras inom invallningen, dock minst den största behållarens volym plus

tio procent av övriga behållares volym. Invallningen ska vara utformad med tätt underlag samt vara konstruerade så att risk för påkörning minimeras.

”Bränsleledningar ska utföras dubbelmantlade och ha läckageindikering.”

Dagvattensystemet för hela verksamhetsområdet kommer att utformas med tät botten, oljeavskiljande anordning och möjlighet att stänga utlopp, se villkorsförslag 4. Eventuellt förorenat dagvatten från den yta där cisterner kommer att förvaras kommer därför kunna samlas upp och renas innan utsläpp sker till recipient. Bolaget bedömer därför inte att det är nödvändigt att utföra denna yta utan avlopp till dagvattendikena.

Resurshushållning

Nämnden anser inte att det är förenligt med Östersunds kommuns mål om att fossilfrihet till år 2030 att även fossil diesel kan komma att användas inom verksamheten. Bolaget bör sträva efter att senast år 2030 använda enbart fossilfritt bränsle till reservkraftaggregaten, vilket även bör föreskrivas genom särskilt villkor och redovisas i den årliga miljörapporten.

Som framgår av ansökan är bolagets ambition att byta till mer hållbara bränslen när så är möjligt och rimligt, men bolaget motsätter sig fortsatt att genom särskilt villkor föreskriva krav på att enbart nyttja fossilfritt bränsle från år 2030. Det är även tveksamt hur efterlevnaden av ett sådant villkor skulle kunna kontrolleras. Av konsekvent praxis följer att ett villkor måste vara utformat så att det inte råder någon tvekan om vad som krävs av tillståndshavaren och det ska gå att objektivt fastställas när överträdelse av villkoret har skett (se bl.a. NJA 2006 s. 310, MÖD 2009:2 och Mark- och miljööverdomstolens avgörande 2010-12-20 i mål nr M 10029-18). Det är enligt bolagets mening inte tydligt vilka åtgärder som krävs för att bolaget ska anses efterleva ett villkor om viss strävan eller under vilka omständigheter villkoret objektivt sett kan anses överträdas. Bolaget kommer dock att, som tidigare framförts, i den årliga miljörapporten ange vilka mängder och typ

av bränsle som använts under det gångna året. Några motsvarande villkor har inte heller föreskrivits för den befintliga anläggningen i Falun.

Risker och beredskap

MSB efterfrågar en beskrivning av bolagets beredskap för att hantera ammoniakläckage och anser att en insatsplan bör tas fram i samråd med den kommunala räddningstjänsten innan verksamheten tas i drift. Länsstyrelsen anser att följande villkor bör föreskrivas:

”Dagvattendammar, oljeavskiljare och diken ska underhållas så att släckvatten vid eventuell brand vintertid kan omhändertas till fullo i befintlig anläggning.”

En insatsplan kommer att tas fram och stämmas av med räddningstjänsten. Insatsplanen kommer att finnas på plats innan anläggningen tas i drift.

Vad gäller länsstyrelsens villkorsförslag instämmer bolaget i att dagvattenssystemets funktion även måste säkerställas under vintertid men anser att underhåll av dagvattenssystemet lämpligen hanteras inom ramen för kontrollprogrammet. Bolaget föreslår därför ett tillägg i kontrollvillkoret, se villkorsförslag och anser att ett särskilt villkor härom inte behövs.

Kontroll av verksamheten

Länsstyrelsen anser att följande två villkor bör föreskrivas:

”För verksamheten ska det finnas två kontrollprogram. Ett vars fokusområde är förebyggande åtgärder och kontroll vid anläggningsskedet. I kontrollprogrammen behöver bolaget redogöra för vilka skyddsåtgärder som vidtas för att undvika negativ påverkan på den närliggande Torvallabäcken. Kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast 3 månader innan anläggningsarbetet påbörjas. Ett vars fokusområde är uppföljande kontroll, rutiner och journalföring av anläggningen då den tas i drift. Kontrollprogrammet behöver även redogöra för hur bolaget kontrollerar utsläpp till luft och vatten med avseende på

mätparametrar, mätmetod och mätfrekvens. Kontrollprogrammet ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast 3 månader innan driften av anläggningen startar”
Kontrollprogrammet ska i anläggningsdelen särskilt reglera hur arbetet med skyddsåtgärder ska genomföras i syfte att bevara den ekologiska funktionen, förbättra möjligheterna till kontakt med svämplanen, fördröja vattenhastigheten och öka bäckens naturlighet. Kontrollprogrammet ska även innehålla information om hur bolaget ska hantera grumling och andra eventuella försiktighetsåtgärder i samband med de biotopvårdande åtgärderna.”

Vad beträffar det första villkorsförslaget godtas detta med vissa justeringar samt det tillägg som bolaget föreslår ovan avseende underhåll av dagvattenssystemet, se villkorsförslag 5.

Vad beträffar det andra villkorsförslaget motsätter sig bolaget detta. Endast en begränsad mängd anläggningsarbeten kommer att vidtas i närheten av Stenbäcken. Som beskrivits kommer verksamheten inte innebära några åtgärder i vare sig Stenbäcken eller Torvallabäcken och bolaget kommer att vidta skyddsåtgärder för att förhindra att grumligt länsvatten släpps ut i bäcken. Dagvattenutsläppet under driftskedet kommer att regleras för att motsvara nuvarande flöde och, vid behov, renas för att säkerställa att inget förorenat dagvatten släpps till Stenbäcken. Det finns därmed inte någon risk för negativ påverkan på Stenbäckens funktion eller de naturvärden som bäcken hyser.

Bemötande av fastighetsägares och dikningsföretagets synpunkter

Fastighetsägare till Torvalla 7:23

Utsläpp till luft

Ett förtydligande efterfrågas gällande huruvida spridningsberäkningarna utförts med vanlig diesel eller HVO samt vilka krav som ställs på EcoDC för användande av HVO. Vidare belyses att gränsöverskridande halter kan uppstå enligt beräkningarna samt att det inte finns några spridningsberäkningar för längre strömvabrott.

Beräkningarna i luftutredningen med spridningsberäkningar har utförts med underlag från tillverkaren av reservkraftaggregaten. I tillverkarens specifikationer, liksom i luftutredningen, är utgångspunkten att fossil diesel används som bränsle. Utredning rörande användande av diesel finns således. Diesel och HVO är kemiskt likartade, varför utsläppen förväntas bli ungefär lika stora oavsett om det är diesel eller HVO som används. HVO är dock att föredra som bränsle ur ett klimatperspektiv, då framställningen av HVO inte bygger på fossila råvaror.

EcoDC har åtagit sig att primärt nyttja HVO som bränsle och i andra hand kommer diesel att användas, samt att i framtiden ersätta nu aktuella bränslen med ännu mer hållbara alternativ när så är möjligt och rimligt. Bolaget kommer att vara skyldig att följa detta åtagande genom det s.k. allmänna villkoret, se villkor 1.

Som fastighetsägaren konstaterar visar genomförda spridningsberäkningar risk för ett visst överskridande av miljökvalitetsnormen avseende 99,8-percentilen för kväve precis intill verksamhetsområdet. Denna risk rör dock endast områden strax norr och nordväst om verksamhetsområdet där det inte finns någon bostadsbyggelse och människor inte varaktigt vistas. Risker för hälsoeffekter är därmed mycket liten.

Vad beträffar längre strömavbrott bedöms sådana inte som sannolika då elförsörjningen i Östersund generellt sett är mycket god med få och korta avbrott. Historiskt och statistiskt sett, baserat på bolagets anläggning i Falun samt övriga anläggningar i Sverige, körs nöddriften ca tre minuter per år. En utökad spridningsmodell har därför inte bedömts vara motiverad.

Utsläpp till vatten

Inget avtal med tydliga riktlinjer har slutits med dikningsföretaget Torvalla by 310 trots att verksamhetens dagvattenhantering bygger på att släppa ut kylvatten och dagvatten i Stenbäcken. Det är otydligt vilka mängder som kommer hanteras som dagvatten eller avloppsvatten, och att släppa spillvatten/dagvatten från en storskalig industri till Torvallabäcken som mynnar i Storsjön där färskvattenintag planeras ske är en mycket dålig lösning. Vidare saknas beräkning för erosionsrisker i Stenbäckens början som löper i fastighetsgränsen för Torvalla 7:23.

Under samrådet inför aktuell ansökan har bolaget, både på egen hand och i dialog med kommunen och länsstyrelsen, utrett och försökt fastställa om det finns en styrelse för dikningsföretaget. Då det efter efterforskningar framkom att det inte fanns någon etablerad styrelse vid denna tidpunkt valde bolaget i stället att föra dialog direkt med relevanta fastighetsägare (tillika delägare i dikningsföretaget). Även om det är positivt att en styrelse nu bildats för dikningsföretaget fordras inget särskilt avtal för att få släppa dagvatten till Stenbäcken. Inte heller bedöms utsläpp av vatten medföra någon negativ påverkan på bäcken (och således dikningsföretaget) då bolaget kommer säkerställa ett fortsatt kontinuerligt flöde med utgångspunkt i dagens flöden. Av samma skäl bedöms även risken för erosion bli oförändrad jämfört med i dagsläget.

Beträffande dikningsföretaget bör noteras att Östersunds kommun och det kommunala bolaget Massaveden utveckling AB nyligen ansökt om omprövning av dikningsföretaget enligt 7 kap. 17 § lag (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Ansökan syftar till att begränsa båtnadsområdet så att bl.a. Massaveden 4 inte längre omfattas då fastigheten inte längre fyller en funktion för företaget. Efter omläggningen av Stenbäcken till sitt befintliga läge (längst med fastighetens norra och nordöstra tomtgräns) kvarstår endast ett torrlagt dike på fastigheten.

Dagvattenssystemet kommer att förses med oljeavskiljande anordning och möjlighet att stänga utlopp vid en eventuell olycka. Inget förorenat vatten kommer således att släppas från verksamhetsområdet som riskerar att påverka det framtida färskvattenintaget.

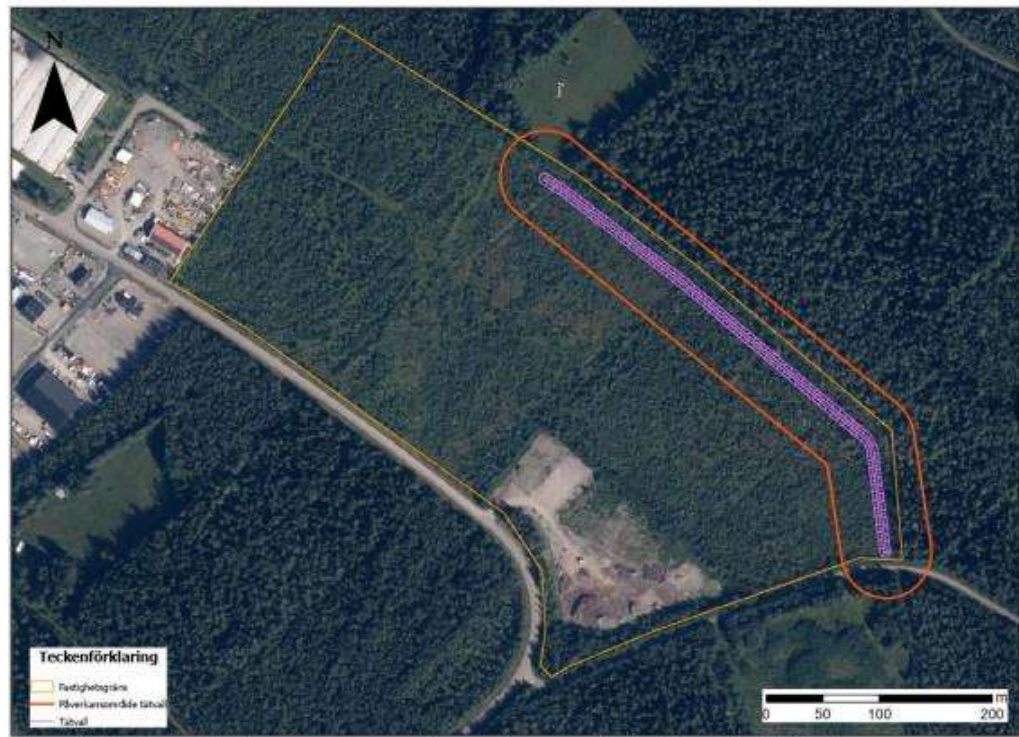
Naturvärden m.m.

Naturvärdesinventeringen är genomförd sent på året och en komplettering bör ske avseende förekomsten av fältgentiana. Länsstyrelsen framförde under samrådet att en fågelinventering behövs, vilket inte gjorts. Det är därmed inte möjligt att bedöma verksamhetens påverkan på skyddade arter eller förenlighet med artskyddsförordningen. Det bör förtydligas vad verksamheten kan innebära för påverkan på de skogar och åkermarker som gränsar till fastigheten.

Kompletterande inventeringar har genomförts (i juni respektive september 2024) varvid det konstaterades att det inte finns några exemplar av fältgentiana på Massaveden 4.

Bolaget har inom ramen för genomförd naturvärdesinventering utrett förekomsten av samt påverkan på fåglar. Endast en taltita påträffades inom verksamhetsområdets västra del och den ansökta verksamheten bedöms sammantaget inte innebära någon otillåten påverkan på fåglar. Under samrådet fördes en diskussion med länsstyrelsen om behovet av en specifik fågelinventering. Såsom framkom vid mötet bedömdes den naturvärdesinventering som bolaget planerat vara tillfyllest, vilket också framgår av relevant samrådsprotokoll.

Vad beträffar påverkan på närliggande skogar och åkermarker kan en tillfällig grundvattenavsänkning uppstå inom ett mindre område i samband med anläggandet av tätvallen längst med verksamhetsområdets norra del. Det s.k. påverkansområdet, där avsänkningen bedöms bli större än 0,3 meter, sträcker sig ca 40 meter från schaktslanten och således endast ett fåtal meter utanför fastighetsgränsen, se figur nedan. Grundvattennivåerna kommer att återgå till nuvarande förhållanden när tätvallen har färdigställts. Utanför påverkansområdet bedöms påverkan bli liten till obefintlig. Slutligen bör framhållas att det bedömda påverkansområdet utgått från konservativa beräkningar där hänsyn inte tagits till befintliga diken, marklutning m.m. och att anläggningsarbetet kommer att ske etappvis. Påverkansområdet kommer således sannolikt bli mindre än det beräknade.

Beräknat påverkansområde för anläggande av tätvall.

Ljussföroreningar

Ingen utredning har genomförts avseende ljussföroreningar. Ett förtydligande efterfrågas om bedömd påverkan på friluftsliv, natur och djurliv i närområdet.

Anläggningen kommer att uppföras inom ett befintligt industriområde som är detaljplanelagt för industriändamål. Under driftskedet kommer verksamhetsområdet inte att vara mer upplyst än vad som är brukligt för verksamheter inom ett industriområde och bedöms inte medföra några påtagliga ljusstörningar. Under anläggningsskedet kommer bolaget att anpassa byggbelysningen efter behov och för att minimera risken för ljusstörningar till närliggande omgivning.

Fastighetsägare till Torvalla 6:13

Ammoniak

Ett förtydligande efterfrågas gällande vilka förebyggande skyddsåtgärder respektive åtgärder vid olycka som kommer vidtas samt hur räddningstjänsten hanterar ett eventuellt ammoniakutsläpp.

För en redogörelse för vilka skyddsåtgärder som bolaget planerar att vidta samt en beskrivning av räddningstjänstens beredskap hänvisas till bilaga till bolagets komplettering som ingavs till domstolen den 25 oktober 2024.

Dialog

I miljökonsekvensbeskrivning anges att dialog kommer föras med samebyarna under anläggningsskedet, och det efterfrågas om dialog även kommer att ske med markägarna, viltvårdsområdet, älgskötselområdet och dikningsföretaget Torvalla by 310.

EcoDC har åtagit sig att föra kontinuerlig dialog med berörda samebyar eftersom önskemål härom lyftes under samrådet. Bolaget har inget att erinra mot att även föra dialog med närboende och andra berörda i närområdet under anläggningsskedet.

Naturvärden

Någon form av provfiske (elfiske) och inventering av bottenfauna i Stenbäcken bör ske innan eventuell etablering påbörjas. Ett förtydligande efterfrågas gällande hur skador på fisk och lekbottnar kommer att följas upp.

Som framgår av länsstyrelsens yttrande har provfiske i Stenbäcken redan genomförts vid två tillfällen under hösten 2024, varvid förekomst av öring har bekräftats. Som framgår av ovan bedöms den ansökta verksamheten inte medföra någon negativ påverkan på fisk.

Styrelsen för dikningsföretaget Torvalla by 310

Det är otydligt om processvattnet ska hanteras som dagvatten eller avloppsvatten. Miljökonsekvensbeskrivningen och dagvattenutredningen innehåller motstridiga uppgifter, varför det inte går att bedöma om man kan ansvara och underhålla diken som det en gång var tänkt.

Processvatten, inbegripet överskott från avblödning och stänkförluster, kommer att släppas till verksamhetens dagvattensystem. Som ovan nämnt kommer utflödet till

Stenbäcken att regleras för att efterlikna nuvarande situation, varför närliggande diken inte bedöms påverkas negativt av den ansökta verksamheten.

MÅLETS HANDLÄGGNING

Mark- och miljödomstolen har hållit huvudförhandling med syn på stället den 26 maj 2025.

DOMSKÄL

Miljökonsekvensbeskrivning

Mark- och miljödomstolen finner att den specifika miljöbedömning som föregått ansökan har utförts i enlighet med 6 kap. 28 § MB samt att miljökonsekvensbeskrivningen i den specifika miljöbedömningen uppfyller vad som anges i 6 kap. 35 och 37 §§ MB, liksom att ansökan i övrigt kan ligga till grund för den nu aktuella prövningen. Domstolen finner mot bakgrund härav och med tillämpning av 6 kap. 42 § MB att den specifika miljöbedömningen kan slutföras. Domstolen bedömer även att den identifiering, beskrivning och bedömning av miljöeffekterna av den sökta verksamheten som bolaget gjort är tillräcklig. Miljökonsekvensbeskrivningen kan därför godkännas och miljöbedömningen slutföras.

Vad som framförts avseende fladdermöss eller översvämningar ändrar inte domstolens bedömning.

Tillåtlighet

De allmänna hänsynsreglerna enligt 2 kap. miljöbalken

De förpliktelser som följer av de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken är enligt mark- och miljödomstolens uppfattning uppfyllda.

Miljökvalitetsnormer

Mark- och miljödomstolen bedömer att möjligheten att uppnå miljökvalitetsnormerna för vatten inte äventyras med ansökt verksamhet. Miljökvalitetsnormerna för omgivningsluft bedöms kunna innehållas med god marginal vid ansökt

verksamhet. Domstolen konstaterar att ingen av de som yttrat sig i målet gör en annan bedömning.

Verkställighet

Mark- och miljödomstolen bedömer att det föreligger skäl för verkställighetsförordnande med stöd av det som beskrivits i målet.

Risk- och säkerhetsfrågor

MSB och omkringboende har efterfrågat vilka säkerhetsåtgärder som sökande tänker vidta, vilken beredskap för att hantera ammoniak utsläpp som ska finnas på plats samt framfört att en insatsplan bör tas fram i samråd med den kommunala räddningstjänsten innan verksamheten tas i drift.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bolaget åtagit sig att vidta ett antal säkerhetsåtgärder som presenterats i målet samt att ta fram en insatsplan tillsammans med den kommunala räddningstjänsten innan verksamheten tas i drift. Dessa åtaganden som enligt domstolen är tillräckliga är även en del av det allmänna villkoret.

Villkor

Under målets handläggning har bolaget i viss utsträckning justerat sina villkorsförslag för att tillmötesgå de synpunkter som framställts. Det råder därför enighet kring merparten av de föreslagna villkoren. Mark- och miljödomstolen bedömer att de föreslagna villkoren i dessa delar är tillräckliga.

Det råder oenighet och oklarheter gällande villkor avseende utsläpp till vatten gällande framför allt skyddet av fisk i Stenbäcken och Torvallabäcken.

Med anledning av de två tydliga faserna, anläggningsfasen och driftsfasen, i den sökta verksamheten väljer domstolen att dela upp skyddsvillkoren i dessa faser. Vidare anser mark- och miljödomstolen att även kontrollprogrammet ska delas i två delar med anledning av de två faserna i den sökta verksamheten eftersom de skiljer

sig både vad gäller miljöpåverkan och åtgärder i tid och rum. I dessa delar gör domstolen följande bedömning.

Anläggningsfasen

Mark- och miljödomstolen konstaterar att bolaget i ansökan åtagit sig genomföra anläggningsarbeten dagtid på helgfria vardagar.

Utsläpp till vatten under anläggningsfasen

Mark- och miljödomstolen börjar med att konstatera att inget arbete kommer att genomföras i Stenbäcken. Därmed är det inte motiverat att föreskriva ett villkor avseende att utföra skyddsåtgärder i denna bäck.

Mark- och miljödomstolens bedömning är att de relativt omfattande anläggningsarbetena och den avledning av länshållningsvatten som kommer ske under byggtiden motiverar att ett villkor avseende hantering av länsvatten föreskrivs. I målet har det framgått att sökande avser att behandla länshållningsvattnet i någon typ av sedimentationsanläggning såsom grävd sedimentationsdamm/ar eller annan anläggning för sedimentering såsom sedimenteringscontainer samt att inget grumligt vatten ska släppas ut. Vidare har det framgått att EcoDC Östersund AB har yrkat att frågan regleras genom kontrollprogrammet, vilket domstolen inte anser vara tillräckligt. Domstolen föreskriver därför ett villkor som reglerar detta. Se villkor 2.

Domstolens bedömning är vidare att det inte är motiverat att föreskriva en delegation till tillsynsmyndigheten avseende närmare precisering av hur de grumlingsförbyggande åtgärderna ska utformas. Detta eftersom behov kan finnas för sökanden att anpassa åtgärderna efter rådande förhållanden, vilka kan variera inom anläggningsområdet och över tiden för anläggande. Dessutom har tillsynsmyndigheten genom tillsyn möjlighet att styra omfattning och typ av åtgärd om sådant behov uppstår.

Buller, damning, kemikalier och avfall under anläggningsfasen

Mark- och miljödomstolen konstaterar att det kommer att vara en omfattande anläggningsfas där avtäckning och avjämning av markyta som sedan ska täckas av ett lager krossmaterial, ledningsdragning på/i grusbädd, grundläggning och iordningsställande av platta för datacenterbyggnader och övriga byggnader, uppförande av byggnader och nödvändiga anläggningar samt installation av reservkraftaggregat med tillhörande bränslesystem och övrig utrustning kommer att ske. Vidare kommer en tätvall, yta för parkering och transportvägar inom verksamhetsområdet samt diken och fördröjningsdamm(ar) för dagvattenhantering att anläggas. Dessa arbeten har i många avseenden en större miljöpåverkan än driftfasen om de inte sker inom vissa ramar. Därför bedömer domstolen att anläggningsfasen ska omfattas av villkor gällande buller, damning, hantering av kemikalier och avfall. Se villkor 3 - 6 i domslutet.

Kontroll i anläggningsfasen

Mark- och miljödomstolens bedömning är att det räcker med att kontrollprogrammet inges till tillsynsmyndigheten en månad innan anläggningsarbetena startar. Detta bör ge tillsynsmyndigheten tillräckligt med tid för att ta ställning till om kontrollprogrammet är tillräckligt för bolagets egenkontroll.

Driftsfasen

Gällande driftsfasen är bolaget, nämnden och länsstyrelsen överens om föreslagna villkor för verksamheten. Mark- och miljödomstolen delar den bedömningen och fastställer därför dessa villkorskrivningar för driftsfasen.

Yrkande om rättegångskostnader

Länsstyrelsen yrkar 11 200 kr i ersättning för rättegångskostnader i målet. Sökanden har medgett yrkandet om rättegångskostnader.

Sammanfattning

Domstolen gör bedömningen att den sökta verksamheten, med de villkor som föreskrivs, ska tillåtas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD-01)

Överklagande senast den 14 juli 2025.

Anna Uddenberg

Jari Hiltula

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Anna Uddenberg, ordförande, och de tekniska råden Jari Hiltula och Ragnar Asklund samt den särskilda ledamoten Susan Björkqvist.

Hur man överklagar

Dom i mark- och miljödomstol som första instans

MMD-01

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid, har den andra parten också rätt att överklaga även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.